

Kongsfjorden og Kongsfjordfjellet

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Den vakre Kongsfjorden åpenbarer seg når man stiger ned fra Kongsfjordfjellet. Nede ved fjorden ligger det lille idylliske fiskeværet med samme navn, og litt lengre ut Veidnes. Her stikker det store Veidneset ut i fjorden og skiller Kongsfjorden fra Risfjorden. Fra fjellet og ned til kysten kan man finne høyalpine arter og sjøfugl i kort avstand fra hverandre. Denne strekningen byr på flotte fugleopplevelser rett fra bilen. Den storslåtte naturen og det rike fuglelivet gjør dette til et spennende område for fugleinteresserte.

Beste besøkstid

Langs kysten er det bra hele året, men aller best i perioden mai-juli. I fjellet er det mest interessant fra mai til medio juli. Fjellområdene er viktige hekkeområder, og det samme er øyene ute i fjorden. I fjorden samler det seg mye fugler under trekket.

Habitat og observasjonsarter

På Kongsfjordfjellet og nedover mot Kongsfjorden er det mulig å se de fleste fjellartene. Det lønner seg å vandre litt rundt i fjellet, gjerne opp på et av høydedragene langs veien. Da er det gode muligheter for å finne boltitt, fjellrype og snøspurv. Fjellerke og lappspurv er vanlige fugler her, og de kan finnes rett ved veien. Det

samme gjelder fjelljo og fjellvåk. Bergand og havelle sees ofte i vannet rett etter avkjørselen mot Berlevåg på Båtsfjordfjellet.

Andre arter man kan se er blant annet jordugle, brushane, lappspove, fjæreplytt, temmincksnipe, svømmesnipe og snøspurv. Det er flere rasteplasser og muligheter for parkering langs denne strekningen, og det er verdt å bruke en del tid her. Smålom hekker i de små vatnene langs veien! Spillende fjell- og liryper kan man også oppleve rett fra bilvinduet. Da bør man være ute på natten i første halvdel av mai. Store deler av veien går langs en elv. Her er det mye vierkjerr der man kan finne blåstrupe og polarsisik. Ellers er vegetasjonen både på fjellet og ute ved kysten lav.

© Anders Faugstad Mæland

Veidnes ligger idyllisk til mellom Kongsfjorden og Risfjorden

© Ulrich Welsch

Ryper er vanlige i Kongsfjordområdet. Faktisk kan de ofte observeres rett fra bilvinduet! Fjellrypa (bildet) oppholder seg ofte i høyereliggende områder, mens lirypa påtreffes mer kystnært.

Rundt bebyggelsen i Kongsfjord og på Veidnes er det vel verdt å gå en runde. Fra Veidnes har man oversikt over begge fjordarmene. Her ligger ofte store mengder teist og lunde. Under trekket i mai kan man se flere titalls gulnebbblom og hundrevis av haveller, siland, laksand og svartand.

På Veidneset står det rester av en gammel brygge ute i vannet. Den fungerer som en ypperlig hekkeplass for makrell- og rødnebbterne. Dette er arter som er i dramatisk tilbakegang langs hele norskekysten. Spesielt predasjon fra mink og rev er et stort problem i Finnmark. Her får de derimot være i fred, og man kan fotografere og studere de to artene sammen. Gode fotomuligheter er det også for smålom, som ofte hekker i det lille vatnet mellom Kongsfjord og Veidnes.

Å gå utover på Veidneset er en flott tur. Her kommer man opp på et platå med fantastisk utsikt over sjøen og den barske klippekysten. Holder man seg i området en stund, har man sjanse på å få se jaktende dvergfalk, fjellvåk og jaktfalk. Havørna ser man nesten alltid her. Bergirisk hekker i området, og de er gjerne å finne på markene langs kysten og rundt bebyggelsen. Ringtrost hekker i skrentene ned mot Kongsfjord, og høres syngende i mai-juni. Langs kysten kan man finne en del vadefugl. Fjæreplytt er vanlig fra slutten av august til slutten av mai.

Ute i fjorden ligger de små øyene Helløya, Kongsøya, Skarholmen og Grønnøya. Her hekker mye krykkje, toppskarv, storskarv og alkefugl.

Innenfor Kongsfjord stikker det ut to nes ut fra hver sin side av fjorden. Disse danner et trangt sund.

Innenfor sundet brer fjorden seg ut igjen, og danner det indre bassenget av Kongsfjorden (Strømmen). Helt innerst er det et stort deltaområde med mye vierkjerr. For å komme til de indre delen av fjorden, må man gå et stykke.

Adkomst

Disse områdene er meget enkle å finne. Ta av mot Berlevåg i krysset på Båtsjordfjellet og følg Rv 890. Her kjører man gjennom flotte fugleområder hele veien. Nede ved fjorden går veien gjennom Kongsfjord, og like etterpå kan man ta av ut til Veidnes. Herfra kan man gå langs den gamle veien oppe på fjellryggen så langt veien går, for å fortsette på en sti helt ut til fyret. Det anbefales å parkere bilen ved bebyggelsen.

Innerst i Kongsfjorden er det to spennende områder, (1) Strømmen som er det trange sundet der tidevannet går inn til, og (2) Vesterbotn og Austerbotn innerst i

© Ulrich Welsch

Havørn er vanlig å se langs kysten. Fjellvåk, dvergfalk og jaktfalk kan også sees i disse områdene.

terskelfjorden. For å komme ut til Strømmen kan bilen kjøres inn på den gamle veien mot sjøen når du kommer fra fjellet og fjorden i Djupbukt. Følg veien, kryss elva og følg terrenget mot Strømmen. Et alternativ er å gå langs en sti på nordsiden av Kobbkrokvannet og følge denne stien langs en rekke småvann til Strømmen.

Adkomst til Vesterbotn og Austerbotn har to ruter. Den ene er å gå inn fra veien rett vest for Grønneset. Den andre muligheten er å gå inn langs en sti rett øst for

Vesterdalshaugen og på sørsiden av Stormyra. Stien går helt til elvemunningen. Det er laget nye parkeringsplasser langs riksvei 890 hvor bilen kan parkeres.

Annen informasjon

Eggsamling er dessverre fortsatt et problem i Norge. Rovfuglartene er spesielt utsatte. Finner man rovfugltreir må ikke informasjon om dette spres til hvem som helst.

Faktaarket er laget av Anders Faugstad Møland